DISSERTATIONEM INAVGVRALEM CHYMICO-MEDICAM

NONNVLLA AD

CAMPHORAM

SPECTANTIA SISTENTEM

ANNVENTE SVMMO NVMINE

ET AVCTORITATE GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE

IN ALMA REGIA FRIDERICIANA

PRAESIDE

D. D. IOAN. HENRICO SCHVLZE

MEDICINAE ELOQVENTIAE ANTIQVITATVM ET PHILOSOPHIAE PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO

ACADEMIARVM IMPERIALIVM NATVRAE CVRIOSORVM ET PETRIPOLITANAE VT ET REGIAE SCIENTIARVM SOCIETATIS BEROLINENSIS SODALE ORDINIS MEDICI NVNC DECANO

PRO GRADV DOCTORIS

Ad. D. FEBR. ANNI MDCCXLIV.

PLACIDO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTET

AVCTOR ET RESPONDENS

LVDOVICVS WEBER

LINDAVIA-ACRONIANVS.

HALAE MAGDEBVRGICÆ

Litteris IOAN. CHRIST. HILLIGERI, Acad. Typogr.

EGREGIIS
S. R. I.
REIPVBLICÆ LINDAVIENSIS
PRAÆFECTIS
TVTORIBVS SVIS VIGILANTISSIMIS
VIRIS PERILLVSTRIBVS MAXIME STRENVIS, CONSVLTISSIMIS

CONSVLIBVS
PRÆTORI
CONSILIARIIS
INTIMIS
SYNDICIS
AC
SENATORIBVS

PATRIBVS PATRIÆ LONGE MERITISSIMIS
DEFENSORIBVS PVPILLORVM INDEFESSIS
AMATORIBVS SCIENTIARVM LAVDE DIGNISSIMIS
DOMINIS OMNI QVA DECET RELIGIONIS
ET
HONORIS CVLTV ÆTERNVM
OBSERVANDIS

PRÆ-

PRÆSENTEM
DISSERTATIONEM INAVGVRALEM
INTER ARDENTISSIMA VOTA
PRO EORVM
PERENNANTI CVIVSVIS GENERIS FELICITATE
NEC NON
IN GRATI ANIMI DE TVTELA CLEMENTI
PONENDVM MONVMENTVM
ET AD
VLTERIORREM SVI COMMENDATIONEM
OFFERT ET DICAT
TANTORVM NOMINVM

Cliens & Civis obſequioſiſſimus
LVDOVICVS WEBER.

Q. D. B. V.

DISSERTATIO INAUGURALIS CHYMICO-MEDICA

NONNULLA AD

CAMPHORAM

SPECTANTIA SISTENS.

PROOEMIUM.

Agnus quidem authorum adeſt numerus, qui partim in tranſitu quaſi ac obiter tantum, partim vero ex induſtria & propoſito, de analyſi camphoræ chymica, effectibus illius medico-clinicis & chirurgicis egerunt, multaque utilia nobis communicarunt: res tamen minime eo deducta eſt, ut omnia, quæ paſſim notata legimus, ulteriori additamento non indigeant. Tantum enim abeſt, ut omnia hic exhauſta ſint, ut potius ſub judice adhuc lis verſetur, quid camphora ſit, ſeu quibus verbis illa definienda. Præterea nondum ubique edoctum eſt, quomodo ſenſibilibus ſubjectis poſſit adplicari, ne moleſtam inde accipiant ſenſationem. Plura alia jam non attingam. Equi-

dem lubentiſſime confiteor, me in præſenti tractatione ne mihi quidem, nedum aliis, ſatisfeciſſe. Nemo ergo a me exſpectet, quod cuncta extra omnem dubitationis aleam ſim poſiturus. Interim, quæ probabiliora ſunt mihi viſa, conſcripſi, ſimul autem talia, quæ conſtanti obſervatione ſunt confirmata, adjeci: exiſtimans, operæ eſſe pretium, ea, quæ experientia hac in re docuit, auſcultatio retulit, lectio & meditatio ſuppeditavit, ſpeciminis loco in lucem proferre. B. L. ſibi perſuadeat, accuratam attentionem tam in laboribus chymicis, quam in medicis rebus me adhibuiſſe, quapropter benignum de opuſculo noſtro ferat judicium. Summus vero artium magiſter rerumque omnium moderator faciat, ut quævis cedant in ſanctiſſimi ſui nominis gloriam atque ægrotorum emolumentum.

CAP. I.

CHYMICE CONSIDERANS, AN CAMPHORÆ NOMEN OLEI COMPETAT?

§. I.

Priusquam ad hanc quæſtionem reſpondeo, nemini adverſum fore judico, ſi relationem hiſtoriæ, quæ ad thema hujus diſſertationis primum in-

ſtinctum concitavit, præmiſerim. Cum artis pharmaceuticæ cauſa Dresdæ in officina clariſſimi & experientiſſimi viri D. IOH. DAV. BEYLICH commorarer, ab hoc Patrono mihi demandabatur, ut ramos & folia camphoræ, ex horto quodam nobis transmiſſa & ab arbore recens decerpta, deſtillanda ſuſciperem, & quævis in hac operatione evenientia rite obſervarem. Poſt inſtitutam ergo conciſionem, affuſionem debitæ quantitatis aquæ, mane veſicæ juncturas luto obduxi, excipulumque roſtri alembici orificio adjunxi. Admoto igne camphora in ſubſtantia ſua albicante, ſed molliori, prodibat & parietibus vaſis recipientis, ad inſtar ſalis volatilis, craſſioribus licet fruſtulis, adhærebat. Cumque quantitatem magis magisque auctam viderem, per totum diem ignem alebam, donec nihil amplius aſcenderet. Deinde vitrum, cui novum productum inhærebat, auferebam ac una cum domino jam nominato mixtum, aquæ deſtillatæ innatans, ope parvi cochlearis removebam. Poſtea aliquid aquæ camphoratæ effundebam, ut eo commodius per agitationem latera vitri repurgarem. Hoc peracto omne ſolidius ſolertiſſime collectum exſiccationis cauſa per linteum piſtillo æneo, forti manu adhibito, in mortariolo exprimebamus. Hac opera ex maſſa noſtra cum portione aquoſa oleum cogebamus fluidum, quo ſervato productum, nondum ſiccum, chartaque bibula involutum, premendo in vaſe dicto vexabamus. Quum autem deſiderio noſtro ob humiditatem oleoſam hac ratione ſatisfacere nequiviſſemus, novam ſed lenem, ignis admotionem ad

ple-

plenariam olei separationem agnovimus necessariam, quæ indubie votis nostris respondisset. Quoniam vero pondus acceptæ camphoræ uncias duas & semissem non superabat, plus temporis & substantiæ illius perdere nolentes in vitro probe clauso eam asservavimus.

§. II.

Novimus quidem, quod in Iapania operatio camphoræ in lebete ferreo, cui capitellum intus stramine constratum adaptatur, instituatur; Radices insuper nec non truncus cum ramis & foliis ad confectionem ejus recipiantur: conf. *Lectiones* NEVMANNI *de Camphora.* Si quis exinde cogitaret, in labore nostro duas has circumstantias non fuisse observatas, atque ita de veritate assertorum mox sequentium dubitandum esse, illi respondeo, quod vasa Iapanensium majoris tantum commodi causa sint inventa, nostra autem ad mutationem ipsius rei nihil contribuant: Camphora quoque per totam plantam sit dispersa, consequenter ex foliis & ramis parata eandem indolem & essentiam cum ea, quæ ex radicibus & trunco elicitur, possideat.

§. III.

Duæ proprie dantur arborum camphoriferarum species, ex quibus productum nostrum elaboratur. Denominationem a locis natalibus tulerunt. Prima dicitur Arbor Sumatrana foliis caryophylli aromatici magnis, carnosis, anterius acutis: Altera Iaponica foliis laurinis tenuioribus, mollioribus, quam KÆMPFERVS laurum camphoriferam vocat: vid. BLAN-

CARDI *Lexic. medic.* Ex poſteriori camphoram educere mihi contigiſſe innuo, dum figura foliorum, lauri ſcilicet foliis ſimillima, ejus verum characterem prodidit. Productum quoque hujus arboris eſt camphora officinarum, uti CASP. BAVHINVS ediſſerit.

§. IV.

Superfluum opus eſſe cenſeo, plura de hiſtoria camphoræ naturali allegare. Polyhiſtor enim noſter Hallenſis D. D. ALBERTI Diſſertationi de ejus circumſpecto uſu medico 1722. habitæ ſufficientem ſcriptorum addidit numerum, qui circa illam occupati fuerunt. Nec quicquam de variis eruditorum, qui in definitione illius ſudarunt, opinionibus proferam, quia jam citatus in chemicis ſagaciſſimus D. NEVMANNVS fuſius illas pertractavit & errantes ſolide refutavit. Sententiam tantummodo quandam denuo revocatam & argumento mox aperiendo probabilem redditam, producam, & quod de certitudine illius effati merito dubitandum ſit, indicabo. Antea autem me ſincere profiteri decet, quod debitam in nobiliſſimam authoris perſonam æſtimationem retinuerim.

§. V.

Sed in eo conſiſtit repetita contrariæ ſententiæ propoſitio, camphoram nimirum eapropter oleum coagulatum eſſe definiendam, quia varia olea deſtillata vera e. g. ol. menth. majoran. cochlear. carvi, roriſmarini &c. quando inveteraſcunt, & ſubtiliſſimum ex illis exhalavit, per ſe in camphoram convertuntur. Ad quam ſententiam eam ob cauſam non accedo, quæ me certum facit, poſt exhalationem olei mi-

nime novam exortam esse substantiam, sed visibilem solum apparentiam camphoræ, durante destillatione jam eductæ, initium cepisse. Oleum autem destillatum in prædominio adfuit, quare parva camphoræ quantitas sub destillatione facillime solvi, & in statu soluto tamdiu persistere potuit, donec illa menstruo suo est privata. Id quod non aliter ac per longum temporis tractum fieri potuit, dum separatio olei subtilis, ob vitra optime clausa, tarde successit, atque ita camphoræ substantia, propter magnam cum oleis quam habet affinitatem, semper latitavit, usque ad illud scilicet tempus, quo a vinculis suis est liberata, & ei quasi concessa, ut in conspectum prodiret.

§. VI.

Sequentes autem rationes illustrabunt, camphoram, etsi multum cum oleis conveniat, tamen adhuc satis magnam ab illis differentiam in sinu suo fovere. Insimul, quæ in enarratione processus §. 1. descripti deficiunt, compensabo, & experimenta cum camphora vulgari instituta superaddam, ut fundamentum rationalis dubitationis eo magis probetur. Discrepantiam maximam ab oleis itaque confirmo

1. quia visui non obtrudebatur, donec refrigeratorium valde calidum & aqua eam concomitans fere fervida erat. Equidem me non fugit, nonnulla quoque olea ætherea, in specie ol. ligni sassafras, caryophyllorum, cinnamomi, majorem ignis, propter peculiarem gravitatem, exposcere gradum: sed hic semper minor esse potest, quam ille, qui ad eductionem camphoræ est adhibitus.

2. Sub

2. Sub primordio ſtatim adventus ejus non in conſiſtentia oleis ſimili, aqua licet calidiori, apparuit, ſed in forma ſolidiori, quæ tamen ob connexionem olei aliquantum mollis erat & fruſtula ſalina æmulabatur.

3. Igne intenſiori per totam deſtillationem continuato, camphora in eadem fervida aqua deſtillata ad ſtatum fluidum, oleo eſſentiali competentem, non pervenit, atque ita primam, quam præſentavit, faciem non exuit.

4. Exſiccatio fieri nequit, donec omne impedimentum, oleum nempe liquidum, plurimum eſt remotum. Inſuper quod camphora & oleum deſtillatum non ſimilem habeant indolem, oſtendit

5. Camphoræ officinarum ſublimatio; in qua ſingularia lepida ramenta & ſpicula inſtar florum ſcil. aſcendunt, cujusmodi a nullo unquam oleo expectanda ſunt, & in tales rarefactos flocculos non ſolum aliqua camphoræ pars, ſed tota ipſius ſubſtantia, immutari poteſt.

6. Spiritus vini, valde phlegmaticus, camphoram penitus ſolvit, olea autem deſtillata Alkohol Vini ad perfectam requirunt diſſolutionem.

7. Non ſolum aqua tepida & fervida ſed nec bulliens & quidem in vitro veſica munito, camphoram fluidam per ſe non reddit, & in conſiſtentiam, quæ ad oleum æthereum eſſentialiter quadrat, redigere poteſt. Quid, quod illuſtri WOLFIO, cum in collegio phyſico-experimentali ſpiritum vini camphoratum per Æolipilam in au-

ram spargeret, contigit, ut camphora, durante spiritus vini deflagratione, orificio hujus machinæ adhæserit, & a flamma illam immediate lambente minime sit liquefacta, donec post consumtionem spiritus vini incendium camphoræ initium ceperit, & seorsim mediante illo absumta fuerit. Olea vero destillata, e. gr. ligni sassafras, etiamsi per iteratam decantationem & congelationem solito majorem acquirant duritiem, levi tamen calore ignis aut aëris æstivi accedente iterum pristinum fluiditatis accipiunt habitum.

§. VII.

Cætera ex lectionibus D. NEVMANNI petenda sunt argumenta. Ulterior autem methodus sublimandi a Batavis instituta, in dissertatione inaugurali D. CHRISTIAN. HEINRIC. HÆNELII Lugduni Batavorum edita, & in nova publicatione operum & prælectionum B. Neumanni a D. D. IO. CHRIST. ZIMMERMANNO 1740. vulgata legitur. Ut autem nunc meam explicem mentem, dico, camphoram mediocrem quidem adhuc in se habere olei quantitatem, atque omnibus illis, quibus olea gaudent, partibus constitutivis esse præditam, simul vero tanta particularum terrestrium copia abundare, ut ob hanc ab illis abscedat, miscela & proportione valde diversa sese sistat. Quamobrem jure meritoque confirmo, camphoram perpetuo solidum, fragile & plane peculiare productum esse inflammabile, plurimis oleis gravius, paucis vero levius.

§. VIII.

§. VIII.

Ultimo loco silentio præterire non possum, oleum illud a camphora separatum colore, odore, & speciali illo effectu, a quo ex adplicatione olei cajeputi ad tempora facta claritas oculorum & roboratio illico sentitur, speciem modo nominati olei accurate satis exhibuisse, quod eo magis notare volui, quum de hoc oleo, præter ista, quæ in *commercii litterarii physico med. Norimberg.* diversis sectionibus leguntur, pauca publice prostent: affinitatem autem illam cum camphora ibi notatam fuisse non meminerim.

CAP. II.

DE VSV CAMPHORÆ IN FEBRIBVS.

§. I.

Animus quidem fuit, præsens caput eapropter sicco pede transire, quia excell. D. D. ALBERTI, præceptor meus submissa mente semper colendus, potiora momenta in dissertatione initio citata jam allegavit, rem ibique ita pertractavit, ut superfluum fere æstimaverim negotium, plura annectere. Interim cum de variantibus ejus effectibus sæpe accipiamus testimonia, hæc, & ipsa fini modo laudatæ dissertationis apposita verba, calcar adjecerunt, mentem mutare, & de usu illius in febribus solum, ad uberiorem illustrationem quædam significare. Cui autem de camphoræ virtute atque indicationibus opiniones easque varias legendi cupido inest, evolvat D. IO. RVD. CAMERARII, *syllog. memorab. me-*

dic. Cent. IV. Partic. XLIX. L. GLADBACHII *prax. medic. p. 62. seq.* D. ZIMMERMAN *in annot. ad lectiones Neumann. de Camphora.* D. G. E. STAHLII *Colleg. casual. maj. p. 296.* RICHTER im Unterricht p. 1003. ubi mixturam simpl. in febribus petechialibus eam quoque ob causam agnoscit noxiam, quia camphora illam ingreditur. Illustr. IVNCKER. *Therap. gener.*

§. II.

Repetere frustraneum non erit, in omnibus affectibus, qui camphoræ locum concedunt, eam in exilissima portione, a grano scilicet dimidio ad unum & alterum, propinandam & in minima motuum augmenti observatione admodum caute medicum se gerere, ut largiori nitri quantitate camphoram commisceat, vel ab ejus usu, præprimis, quando motus magis magisque increscunt, manum abstrahere consultius esse ducat, ne vis calefaciens, commovens, noxam difficulter emendabilem inferat.

§. III.

Febres, in quibus Camphora in usum vocari potest, sunt quidem intermittentes. Initium curationis autem cum illa minime est faciendum, alias impuritates in primis viis hærentes, & causam materialem constituentes, crudiores magis exsiccantur, subtiliores in massam sanguineam transferuntur, motusque ita alterantur, ut febris continuæ schema periculosum certe introducatur. Sed tum demum medicamen nostrum ordinetur, quando post continuatam digestivorum, laxantium & temperatorum alexipharmaco diureticorum, quæ excretionibus subve-

nire

nire debent, remediorum assumtionem, atonia ventriculi & intestinorum metuenda, ac restitutio toni est necessaria. Essentia vero quævis stomachica amara eundem præstat effectum.

§. IV.

Quod attinet ad febres continentes, camphora in illis minimi est usus. In febre enim ephemera hæc, ut omnia calida alexipharmaca, summas anxietates, imo sudores colliquativos producit. Hinc quando omnino alexipharmaca adhibenda censentur, sint illa temperatissima. Prius autem non in usum trahantur, quam si excretio halituoso-sudorifera legitimo tempore non succedit. Idem illud valet in febre synocha s. simplici, ut inflammationes nempe viscerum præcaveantur. Immo temperata etiam alexipharmaca, in febre hacce, si venæsectio præcesserit, reponantur. Quando autem venæsectio non instituta est, tum ipsa alexipharmaca, temperata tamen, bis de die, nempe ingruente & media nocte, sine regimine adhiberi possunt. Hic mixtura simplex, in qua ob præsentiam spiritus vitrioli efficacior camphoræ vis deprimitur, usurpetur, per reliquum vero tempus, pulveres nitrosi temperantes interponantur.

§. V.

Camphora in febribus continuis benignis, sub exitu paroxysmi, & tempore, quo acutarum impetus paululum remisit, non tamen proxime versus novum insultum, exhibeatur, ne ab indole sua leniori recedant & cum vehementia tam frigoris quam æstus insultent. Sed malignæ propinationem eius in incre-

mento

mento præcipue ad statum usque suscipiendam, ob eventum plerumque contrarium, vetant. Cum enim in hisce febrium speciebus motus utplurimum materia sint pejores, dum in omissione illorum singularis quædam malignitas se prodit insidiosa, præstat, motorem corporis organici cum nitrosis, lenibus diapnoicis & analepticis temperatis medicamentis demulcere, quam incertam acceptionem oblati medicamenti, imo tædiosam recusationem, ab illo expectare. Post felicem vero harum febrium decursum, & in earum declinatione, usus camphoræ per tempus aliquod ideo continuari potest, quia semper aliquid eliminandum restat. In variolis autem & morbillis plane non nisi externe, ad foveas in facie præoccupandas, cum oleo ovorum mixta est proficua: pro infantili enim ætate leniora ac tenera perpetuo eligenda sunt medicamenta.

§. VI.

Inflammatorias continuas nunc leviter percurram, & quoniam tales ex illis comperimus, quæ in locis medicamentorum transitui propius, imo immediate dicatis materialem respiciunt causam, in eiusmodi febribus, ut cholerica, paraphrenitide, angina vera, camphora eam ob rem locum habet, quo certius partes in hisce regionibus affectas attingit, & vim suam potentissime resolventem & discutientem exserere valet, ut ita felix staseos remotio sit speranda. In hepatitide, splenitide, phrenitide externe quidem optime, nullo modo vero in nephritide, propter nimiam renum ad diuresin promotam stimulationem conducit,

interne

interne adſumta ſanguinis vehementiſſimam commotionem orgaſticam concitaſſe, neque tamen directe multa ad rem ipſam contribuiſſe experientia eſt teſtata, quocirca dimidium modo granum pro doſi cum largiori nitri quantitate remixtum concedendum erit. Vel ad ſcopum diſcuſſionis, quæ hic univerſum ab- abſolvit negotium citius obtinendum mixtura ſimplex leniter camphorata loco remedii diuretico-diapnoici propinetur. De cætero Medicus oblivione nunquam ſepeliat, quod maxima cum circumſpectione & modeſtia illam uſurpare debeat.

§. VII.

Brevibus adhuc nonnulla de peſte allegabo. Sane ſi in vllo morbo, certe in hac acutiſſima febrium ſpecie, nimium camphoræ uſus externus & internus deprædicatur. Equidem alexipharmaca temperata & inter ea mixtura ſimplex leniter camphorata, indicationi excretionis periphericæ ſatisfacere idonea ſunt, atque idcirca receutiorum famoſæ tincturæ bezoardicæ, quatenus mixturam hanc ſimplicem pro baſi habent, laudem ſuam merentur: camphoræ autem quantitas, quæ vulgo in illis recepta eſt, approbari nequit, quia fervidos in corpore edit effectus, & methodus lenior, longe ſecurior, naturæ laboranti acceptior obſervata fuit. Vide D. KANOLDI Schreiben einiger Medicorum Breßl. VIII.

CAP. III.

DE CERTIS ENCHEIRESIBVS, QVIBVS CAMPHORA SENSIBILIBVS APPLICABILIS REDDITVR.

§. I.

Quam arctis limitibus clinicus camphoræ usus est circumscriptus, tam amplum ille in chirurgicis obtegit campum, & si dicendum quod res est, præter inflammationes in partibus nervosis, ligamentosis & tendinosis exortas, (conf. Exc. D. BASSII, *MSC. Chir. Sect. III. C. III. Cautel. 4.* cui ob fidelissimas chirurgicas informationes multum debeo,) & in operationibus manualibus & in chirurgia medica perpauci obveniunt casus, in quibus cum singulari fructu non adhibenda sit. Licet enim fatear, proxime eam ad mundificationem, coctionem, consolidationem in tumoribus, ulceribus, vulneribus parum conferre, remotius tamen autocratiam naturæ egregie sublevare compertum est, ita ut, si mature usurpetur, dolores mox mitigentur, corruptio subnascens, mediante reliquorum humorum vegeta appulsione & transpressione per partem affectam, intercipiatur ac dissipetur, coagulatæ moleculæ alluendo & abradendo dissolvantur, abstergantur, longissime dimoveantur, auferantur atque hac ratione per negotium discussionis quæsitus impetretur finis, affluxus videlicet nimius cohibeatur, debitus tantummodo, moderatus, constans, in cuius conservatione princeps therapiæ externæ momentum consistit, remaneat, & vasorum tonus deperditus restituatur.

§. II.

§. II.

Verum enim vero; quid iuvat, eximias camphoræ virtutes multum extollere, dum plurimi quidem applaudentes fatentur hoc remedium vi sua excitante, discutiente & roborante, palmam omnino aliis præripere, verum maximam simul adiunctam percipiamus querelam, persæpe peculiarem idiosyncrasiam, sensibilitate personali innitentem, ac adversum aliquibus visum odorem, eius usum plane rejicere. Ex officio inde medici est, vt quovis modo rei consulat, & quæ ad salutem ægrotantium pertingere possunt, curæ cordique habeat. Quod contemplans modum indicare, ex modulo virium, mecum constitui, quo subiecta teneriora receptivitate amica, quæ in quavis medicamentorum adplicatione magis quam operatio secundum qualitates physicas perpendenda est, frui possint.

§. III.

Tumores inflammatorii autem ex una parte occasionem præbeant, methodum adhibitionis ostendendi. Nimirum in individuis sensibilibus prudenti studio cavetur, ne immediate statim loco affecto imponatur camphora, sed hac cautela adhibetur, ut per initia eminus tantum, nempe ad peripheriam partis inflammatæ adplicetur & deinde, sive in forma sicca, sive cum spiritu vini soluta, seu cum radicibus resolventibus, farinaceis & saturninis mixta, sit in usum vocata, magis magisque ad centrum appropinquetur, atque in hac tamdiu adplicatione pergatur, donec commoda staseos discussio sit obtenta. Sed primo

omni opera eo est nitendum, quo spiritus vini sit rectificatissimus, alias non tota stasis, sed sanguinea solum portio discutitur, & tumor valde contumax relinquitur serosus: secundo operam det chirurgus, ut disquirat, an recens adhuc sit malum, nec ne. Nimis sero enim adhibita camphora scopo discussionis non satisfacit, sed exorta colliquatio suppnratoria digestivis promoveatur & in ambitu tantum camphorata usurpentur.

§. IV.

Vel tentari potest, an per adplicationem cum speciebus sine camphoræ additione compositis alternantem medicamen nostrum naturæ fiat gratum. Cum enim iam gravia adsint, symptomata, ardor scilicet & dolor, studeamus, ne una vice nimias illi creemus molestias. Exinde si ab initio eam recusaret, camphora in proxima specierum vel pulverum applicatione omitti potest, in tertia vero iterum eam adhibere non incongruum erit, & sic tamdiu periclitandum, usque dum accipiatur.

§. V.

Denique ex altera parte dolores capitis hystericarum continui, quos vocant Ihr *ordinaires*, ansam suppeditent, sermonem faciendi, quibus mediis camphora, hanc aversantibus fœminis, amica reddi possit. Sexus sequior præ potiori maxime maiori affecta est sensibilitate, causam inferente, ut camphora in spiritu vini soluta temporibus illita & vertici instil-

lata

lata interdum, & in ſpecie ſi interna debite ſint præmiſſa vel coniuncta, paucis momentis dolores abigat. Sed aliud obſtat impedimentum, quo minus lætos ex illis uſurpatione experiri queant effectus. Penetrans nempe odor in culpa eſt, quod egregium hocce remedium perferre haud capaces ſint. Ne autem efficacia eius penitus priventur, nares illarum goſſypio ſunt obturandæ, vəl hypocauſtum ſuffitu, eiusmodi teneris accepto, eſt perfumandum, donec natura ſentiens ab hac unctione levamen, medium illud amore amplectatur: cui bono amabilis quoque allocutio & cum hilaritate coniuncta explicatio ſperandi optimi exitus, ſuum contribuat. Perfectiſſimus vero animæ & corporis medicus benedicat omnibus medelis, quæcum camphora & aliis benigniſſime debili humano generi dono datis medicamentis intenduntur, ſimul pro auxilio ipſius divino humillimas accipiat gratias, atque mentem in hoc perpetuo conſervet, ut maximum eius nomen dictis & factis venerari, dum anima ſpirat, ſim ſollicitus & ex hoc fonte proximo inſervire nunquam
DESINAM.

VIRO IVVENI

PRÆCLARO ET EGREGIE DOCTO
DOMINO CANDIDATO

LVDOVICO WEBERO

MVLTAM PRECATVR FELICITATEM

I. IVNCKER.

Qui e pharmacopolio ad medicinæ tribum ſe convertunt, in duas commode claſſes dividi poſſunt. Altera quidem, litterarum humaniorum adminiculo deſtituta, vix primoribus labris fundamenta medica attingit, & theſauro ſuo pharmaceutico nimium confidens ad honores doctorales dicto citius feſtinat, eaque ratione empiricorum multitudinem contumelioſe auget: altera autem ſtudiis ſcholaſticis imbuta doctrinam medicam ſolide addiſcit, & ex arte pharmaceutica haud mediocre commodum ad finem ſuum citius obtinendum aucupatur, aliisque in materiæ medicæ apparatu non ita exercitatis palmam interdum præcipere ſolet. Ad quam honorabilem claſſem TE, Candidate clariſſime, omni iure refero: cum inſigni enim animi dele-

delectatione recordor, quanto in ſtudiis fervore per triennium apud nos fueris, quantaque induſtria ad ſtruendam ſcientiam medicam animum applicaveris. Vnde factum eſt, ut nunc proprio marte diſſertationem TVAM inauguralem elaborare potueris. Præterea omnes, quibus curriculo TVO academico innotuiſti, bona fide teſtantur, quod optimæ indolis civem TE agnoverint. Quare honores doctorales, quos digne iam reportas, ex animo gratulor, Patriæque TVÆ Practicum, ad quævis officia paratiſſimum, indubitata mente augurari ſuſtineo. Vale. D. d. XXV. Febr. MDCCXLIV.

AMICE,
QVEM OB SINGVLAREM ANIMI CANDOREM IN OCVLIS GERO,
VSV FAMILIARITATIS FRATERNÆ MECVM CONIVNCTISSME.

De medicis e pharmacopolio, *Ill. STAHLIVS quid ſentiat, peculiare* propemticon inaugurale *ab eo editum docet; addam verba eius:* Non ſcripſi de medicis pharmacopolis, ſed e pharmacopolio, *ubi, cum,* incautiores pharmacopœorum certe argumen-

gumentantes, si hæc sit ars illa medica, non imitari se solum illam facile posse, sed plane comprehendere; *tum*, attentiores ex ipsa pharmacopœorum familia, vanitatem nudarum medicationum e pharmacopolio tacite aliquando secum admirantes, *satis acute distincteque depinxit*, *pergit:* Medicorum extra pharmacopolium dispar est fortuna, qui paucissimis remediis non eadem quæ isti pharmaceutici, sed utiliora, & omnimodo optabiliora passim exsequuntur; &c. *B. Vir si adhuc in vivis esset, TE, FAVTOR AMICISSIME*, qui studiosiori animi adversione ad ea quæ non geri solum, sed fieri quasi coram expertus es, *illis*, de postremo numero *iure meritoque accenseret. Sincerrima sane qua præstas modestia, admodum ægre ferret laudes, quibus TE extollere mihi competit, huic itaque parcendum esse duco, licet experientia suffultus, nihil a veritate alienum proferrem, Vlmæ enim, pharmaciæ olim studiosus, TE collegam habui desideratissimum pariter atque suavissimum. Non potest ergo TE, CONTERRANEE ÆSTVMATISSIME, latere, in universa quanta quanta est pharmacia haud raros dari casus, qui sæpius Practico-clinico, æque ac per eundem pharmacopœis, multum facessunt negotii, in præscribendis & parandis formulis puta, dicam modo de debita consistentia, in conficiendis bolis, decoctis, eclegmatibus, electuariis, emulsionibus, gelatinis, linctubus, massis pilularum, morsulis, mucilaginibus, rotulis, tabulis, trochiscis, & quæ sunt alia, quorum sola perversa commixtio & præparatio, ægris aversionem, fastidium, atque nauseam creare potest, singula hæcce incommoda, in TVAM, pharmacopolarum, imo & præcipue ægrotorum utilitatem atque emolumentum, quam optime evitare*

tare

tare omnino edoctus es. TV COMMILITO OPTATISSIME, &, chemico-pharmaceutica medicamentorum elaboratione, &, perscrutatione effectuum eorundem, iam longos per annos, in urbibus variis, atque inlustrioribus germaniæ nostræ locis, præsertim Berolini ac Dresdæ, strenuum atque sollicitum, TE indefessa comprobasti industria, ad studium medicum quum huc perveneris, tanta diligentia, sedulitate & cuius sum testis αὐτόπτης, *qui ex opposito TVVS fui vicinus, multa quoque lucubratione incubuisti, cum scias assiduitate opus esse, probe memor, verborum STAHLII: loc. cit.* Tanto magis cum medicum artificium, revera tale sit negotium, earum circumstantiarum, diagnosticarum, prognosticarum, therapeuticarum, pharmaceuticarum, multiplici implicatione difficile, ut nemo certe quantum fieri potest, eius recte gnarus ultro sese offerre ausurus sit, cordatus, & a vanitate alienus, sed vocationem etiam per individua, non aliter quam certe divinitus sibi obiectam sortem expectaturus, qua cum cura & memori divinæ gratiæ invocatione defungi debeat. *Nullus igitur dubito FRATER INTEGERRIME, quin accedentibus scientiæ TVÆ medicæ, pietate nimirum erga DEVM, animoque benigno erga alios, praxin TVAM dexterrime sis exerciturus, divina eam secundante clementia. Cæterum honores quos capessis doctorales, TIBI animo summa lætitia perfuso, grator, precibus iisque ardentissimis summum Numen fatigabo, ut salvus & incolumis patrios ad lares, TE flagrante desiderio expectantes, pervenias, perpetua sanitate, omnique felicitate fruaris. De reliquo, gratissimam meam mentem, pro insignibus, quæ mihi contulisti haud vulgaris amicitiæ, sed eximiæ potius benevolentiæ, spe-*

nibus, quorum præclarissimum edidisti, cum duobus abhinc annis, purpuræ malignæ atrocitate vexarer, sigillatim, ceu peculiare monumentum, ponam, idque germanico-ligato idiomate. Valeas, floreas, vigeas, & favere nunquam desistas,

AMICE fidelissime, Frater amantissime, Fautor æstumatissime

Dab. e Museo 4. Cal. Mart. MDCCXLIV.

TIBI
ad cineres usque obstrictissimo atque in sempiternum deditissimo

CHRISTOPHORO DAVIDI MANNO,
Reutlinga-Suevo. Med. Cand. OPPON.

Werther Freund! des Himmels fügen, heißt Dich itzund von uns zieh'n,
Weil ins künftig Dir Dein Glücke soll im Vaterlande blüh'n:
Nachdem Du durch Müh und Fleiß hast den Ehrenberg erstiegen;
Und der längst verdiente **Huth** Dich nach Wunsche kan vergnügen.
Mache Dich deswegen fertig, tritt getrost die Reise an,
Damit **Lindau** mit vergnügen Deiner stets geniessen kan;
Eile mit beglückter Hand zu dem Bette aller Krancken,
Welche dereinst Deinem Fleiß werden haben viel zu dancken,
Weil Dich weder Zeit noch Mühe daurt den Krancken beyzustehn,
Daß er mög vom Schmertz befreyt alsbald die Gesundheit sehn.
Aller Patienten Gunst wird erwünscht sich zu Dir neigen,
Wegen Deinem grossen Fleiß und sonst freundlichem Bezeigen.
Wirst Du künftig so curiren und dem Tod entgegen gehn:
So wird Fama Deine Thaten loben, rühmen, und erhöh'n.
Und wir werden **werther Freund!** von Dir mit viel Freud vernehmen,
Daß die Mißgunst selbsten nicht könne Deinen Ruhm beschämen.

Christian Tobias Jäger,
S. S. Theol. Stud. Vlma-Suevus.

Ecquem

Ecquem Pœonios fontes purosque ſequentem
Optato euentu fallere meta poteſt?
Non tuus internus finis modo, ſplendor inanis
Vera ſalus hominum ſola iuuanda fuit.
Inuicto medicas artes ſcrutatus amore,
Nunc iunctus ſemper cum pietate labor
Inſignem præbet, quo nunc ſpectaris honore,
Quæque diu meritus, præmia digna refers;
Si morum probitas, mens ſancta ac integra ſemper
Quo ſe commendant, nobile nomen habent;
Neſcio, quo cultu præſtes virtutis an artis,
In Te iuncta valent vincula laude pari,
Ex utrisque lucet, viui DOCTORIS imago,
Firmior ergo manet læta corona TIBI,
Quam doctrina & virtus æquo iure tuentur:
Diuinam tali quis denegaret opem?
Omnis ſic ſalutaris erit futura medela.
Sic patriam recreat ſpesque ſalusque TVA,
Sic iuuat excitos fructus extendere factis,
Sic iuuat ardentes fundere mente preces.
Præ reliquis mea pectora, AMICE, mouentur
Lætus abis, ſed me triſtia fata tenent.
Eximius candor rarus raris in amicis,
Non fucata fides atque benignus amor
Sic me, fortuna dubia dominante, leuarunt,
Iunctior ut fiat - - neſcio, nemo mihi.
Mente pia grataque precor modo; creſcito felix,
Sit longæua ſalus, & bene cuncta fluant.
Optimus ipſe Deus Medicus tuus alter in arte,
Sic memor eſto mei, DOCTOR AMICE, Vale.

Pro tot eximiæ beneuolentiæ ſpeciminibus monumentum animi eiusque gratiſſimi in præclare doctum Dn. Candidatum amicum ſuum integerrimum verſibus hiſce ſtatutum it

IOH. ALB. FRIDR. ENCKELMANN,
Med. Cult. OPPON.

Gaudet amicus amici propter prospera quævis
Sic lætor iusto iam, dum TV FAVTOR AMANDE
Ascendis, capturus laurea digna, cathedram
O faxit Numen TE terque quaterque beatum
Et actis & cœptis annuat summus olympi
Ac artis faciat lumen TE grande decusque
Sicque vivens felix diu perage Nestoris annos
Olim TVque mei non immemor esse memento.

Sic scribit, sic cogitat & fausta quæque precatur Fautori suo doctissimo Dn. Doctorando WEBERO, qui ulteriori, eius favori & amicitiæ optimum in modum se commendat,

WOLFG. SAM. GRÆF,
Med. Studios.

Sic plaudo lætus faustis successibus Aucto
Instar quem fratris per fratrem, gaudeo, nactus,
Iam ter sub nive terra latet, cum languidus esset
Febris acutæ æstu frater, prodebat amorem
O! fidum tunc pectus, quod TIBI competit usque,
Id me, dum novi laudans, obstrinxit eodem.
Gratulor ergo TIBI, sacram MERITISSIME laurum
Itaque percipias nunc præmia iusta laborum,
Ferque TVIS decus, patriæ feliciter artis,
Eius dupliciter compos, DOCTISSIME fructus,
In natale solum i pede fausto. Vive beatus.

Dignissimo Dn. Doctorando, Fautori suo honoratissimo, sese in æternum commendans, in nosocomio Orphanotrophei Glauchensis manu clinica scribebat

IOANN IACOB. MANN,
Reutlingensis.

